

ОРГАНИЗАЦИИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ОБЩАТА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПАЗАРА НА РИБНИ ПРОДУКТИ

Общата организация на пазарите (ООП) на рибни продукти и продукти от аквакултури беше първият елемент от Общата политика в областта на рибарството (ОПОР). В контекста на настоящата криза в сектора на рибарството обхватът на нейната дейност се счита за ограничен предвид характера на механизмите ѝ за интервенция и оскъдните средства, отделени за тях, което доведе до всеобхватна реформа за полагане на нови основи за ООП и цялостната ОПОР към 2014 г. Изменената ООП ще подобри наблюдението на пазара и безопасността на храните, както и информацията за потребителите, като насърчава разработването на търговската реализация на регионални продукти.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

Член 42 и член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета.

ЦЕЛИ

ООП на рибни продукти и продукти от аквакултури предвижда система от цени и механизми за интервенция с цел регулиране на пазара на рибни продукти в Съюза. Тя има за цел:

- да се коригират отрицателните последици, породени от дисбаланса между предлагане и търсене;
- да се стабилизируют цените с цел да се гарантира минимално равнище на доходи за рибарите;
- да се насърчи общата конкурентоспособност на риболовния флот на Съюза на световните пазари.

ООП разполага със следните инструменти:

- изтегляне на продукти от пазара на Съюза;

- операции по прехвърляне;
- независимо изтегляне и прехвърляне от организации на производителите, включително компенсации и премии по единна ставка;
- частно складиране,
- специални споразумения за риба тон.

Всички тези механизми са насочени към организациите на производители (ОП), повечето от които са разположени в седем държави членки: Испания, Италия, Франция, Обединеното кралство, Германия, Португалия и Нидерландия. Тези организации са основно на равнище местен риболов и в по-малка степен в секторите на бреговия риболов и аквакултурата. Целта им е да се подобри търговията с техните продукти. За тази цел те могат да предприемат действия като:

- планиране на производството и съобразяването му с търсенето, по-специално чрез въвеждането на планове за улов;
- насърчаване на концентрацията на предлагането;
- стабилизиране на цените;
- насърчаването на методи, които способстват за развитието на устойчив риболов.

Разходите за интервенции постоянно намаляват, най-вече поради по-малкото средства, изплащани като компенсации по оперативни програми и за изтегляне на продукти от пазара на Съюза, които до този момент са един от най-често използваните механизми за интервенция. Изтеглянето на продукти от пазара на Съюза отстъпи първото място като разход на операциите по прехвърляне.

Състоянието на ресурсите и повишаването на цените на горивата може да ограничат в краткосрочен план използването на механизмите за интервенции на ООП. Четирите държави членки, които в най-голяма степен се възползват от инструментите на ООП, са Франция, Испания, Португалия и Ирландия. В първите три страни използването на инструментите на ООП се увеличава, докато в Ирландия то намалява. Други държави членки — Обединеното кралство, Дания, Германия, Швеция, Италия и Белгия — се възползват от интервенциите на ООП, но разходите за това са значително по-ниски, отколкото в първите четири страни.

За насърчаване на развитието на сектора на рибарството групи, които включват представители на секторите на производството, търговията и преработката, могат да поискат от държавите членки признаването им като междубраншови организации. Това признаване може да бъде предоставено от държавите членки под контрола на Комисията. Признати са само четири междубраншови организации, които осъществяват дейност на равнището на отделните държави: Comité Interprofessionnel des Produits de l'Aquaculture, C.I.P.A. (Франция), INTERATÚN (Испания), AQUAPISCIS (Испания) и O.I. FILIERA ITTICA (Италия).

Счита се, че като част от реформата на ОПОР от 2014 г. е необходимо да се осъществи задълбочена реформа на ООП, като ориентираните към пазара

инструменти биха допринесли пряко или непряко за постигането на основните цели на ОПОР. За да бъдат преодолени прекомерният улов и неустойчивите практики и за да се преустанови прилагането на производствени стратегии, основани единствено на обема, в предложението за регламент относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури ([COM\(2011\)0416](#)) бе очертана нова обща организация на пазара, която е насочена към подкрепата на:

- организация на сектора, която да засили позициите на ОП и тяхното участие в управлението на правата на достъп и дейностите за производство и търговия като ключови елементи от ОПОР;
- пазарни мерки, които засилват позициите на производителите при договарянето на цени (при рибарството и аквакултурите), подобряват прогнозирането, предотвратяването и управлението на пазарни кризи и насърчават прозрачността и ефективността на пазарите;
- общи стандарти за предлагане на пазара, определящи стандартни характеристики за рибните продукти, продавани в ЕС, които да се прилагат в съответствие с мерките за опазване, предназначени да насърчават прозрачността на един вътрешен пазар, на който се предлагат висококачествени продукти;
- пазарни стимули и премии за устойчиви практики; партньорства за устойчиво производство, снабдяване и потребление; сертифициране (екомаркировки), реклама и предоставяне на информация на потребителите;
- допълнителни пазарни мерки по отношение на изхвърлянето на улов;
- проучване на пазара: Комисията създаде Европейска обсерватория на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, чрез която да се повишат прозрачността и ефективността.

ПРОИЗВОДИТЕЛИ В ОБЛАСТТА НА ДРЕБНОМАЩАБНИЯ РИБОЛОВ

Определението на ЕС^[1] за дребномащабен риболов се отнася за риболовни кораби, които са с обща дължина под 12 метра, работят с ограничение на риболовния работен ден от по-малко от 24 часа и не използват влачени риболовни уреди.

През 2013 г. е имало 232 ОП в 17 държави — членки на ЕС, 188 от които са били на рибари в областта на дребномащабния риболов. Най-голям брой ОП на рибари в областта на дребномащабния риболов е имало в Италия (39), Испания (33), Франция (24) и Обединеното кралство (21). Изменената ООП предоставя важна възможност на производителите в областта на дребномащабния риболов да получат по-добър достъп до пазара и успешно да се конкурират с вносните или промишлените рибни продукти. Редица мерки като разработването на

---

[1]Регламент (ЕО) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство, член 3, параграф 2, точка 14), ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1

статистическа база данни за дребномащабния риболов в ЕС, създаването на търговски асоциации и продължаваща подкрепа за тях, създаването на лого на дребномащабния риболов, установяването на критерии за наемането на рибари в областта на дребномащабния риболов, специалното етикетиране и специалните рекламни кампании за продукти от дребномащабен риболов биха могли да бъдат осъществени като част от целите и структурата на ООП. В крайна сметка целта е да се даде възможност на потребителите да купуват пресни, безопасни и устойчиви продукти и да се гарантира приемлив доход за местните рибари в областта на дребномащабния риболов.

РОЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Заедно с последвалото приемане на преработения основен регламент относно общата политика в областта на рибарството и новия Европейски фонд за морско дело и рибарство схемата на ООП представлява крайъгълен камък на последната реформа на европейския сектор на рибарството.

Правният акт относно общата организация на пазарите на рибни продукти и продукти от аквакултури попада в режима на обикновената законодателна процедура, което означава, че Съветът и Парламентът си поделят правомощията за приемането му.

Правният текст на акта се позовава на редица делегирани актове и актове за изпълнение^[2]. Те представляват вторично законодателство^[3], необходимо за прилагането на основното право. Като основен орган на изпълнителната власт в ЕС Комисията има правомощието да приемат акта, докато Парламентът и Съветът, в качеството си на съзаконодатели, имат правомощието да упражнява контрол^[4] върху вторичното законодателство въз основа на тяхното тълкуване на основното право. Комисията докладва за резултатите от прилагането на Регламента за ООП пред Парламента и Съвета преди края на 2022 г.

Проучване на комисията по рибно стопанство (PECH):

- Проучване на ГД „Вътрешни политики“ от 15 април 2016 г., озаглавено: Small-scale fisheries markets: value chain, promotion and labelling“ („Пазарите на дребномащабния риболов: верига на стойността, реклама и етикетиране“)^[5];
- Проучване на ГД „Вътрешни политики“ от 16 септември 2013 г., озаглавено: „Compliance of imports of fishery and aquaculture products with EU legislation“ („Съответствие на вноса на рибни продукти и продукти от аквакултури със законодателството на ЕС“)^[6];

---

[2] „Правни актове на Европейския съюз“, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=uriserv%3Aai0032>

[3] https://ec.europa.eu/info/law/payment-services-psd-1-directive-2007-64-ec/amending-and-supplementary-acts_bg

[4] „Legislating more efficiently: questions & answers on new delegated acts“ („По-ефективна законодателна дейност: въпроси и отговори относно новите делегирани актове“, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=en&type=IM-PRESS&reference=20100323BKG71187>

[5] http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573443/IPOL_STU%282016%29573443_EN.pdf

[6] http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513968/IPOL-PECH_ET%282013%29513968_EN.pdf

- Информационна бележка на Европейския парламент от 7 септември 2012 г., озаглавена: „Reforming the Common Fisheries Policy (CFP)“ („Реформиране на общата политика в областта на рибарството (ОПОР)“)[7]

Наскоро Парламентът прие две резолюции, свързани с тази област:

- Резолюция от 29 май 2018 г. относно оптимизиране на веригата за създаване на стойност в сектора на рибарството на ЕС[8];
- Доклад относно прилагането на мерки за проверка на съответствието на рибните продукти с критериите за достъп до пазара на ЕС[9].

Priit Ojamaa
05/2019

---

[7]http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2012/120339/LDM_BRI%282012%29120339_REV1_EN.pdf

[8]Приети текстове, [P8_TA\(2018\)0210](#)

[9]Приети текстове, [P8_TA\(2018\)0223](#)

